

național român din Grădite, se scrie că: „... datorită stăruinței și înținerii ce s-a prins numărul participanților să dăm lumii întregi că poporul românesc una este și că toate impresiile pretinzând sus și tare înfrământa statului național român unitar și puternic.”

Solidaritatea în luptă a tuturor păturilor sociale este prezentă și în apelul „Frații Români!” al secției Hunedoara a Consiliului național român, în care se spune: „Pătri pacea și respectați în limite personale statului național! Pătri frăția și pacea cu toate neamurile din Ardeal! Astfel apoi urbindu libertății nici unul n-o mai poate opri!”

De o importanță deosebită sînt materialele care vorbesc despre formarea, consiliilor și gîrșilor naționale, alegerea delegațiilor pentru Adunarea de la Alba Iulia și cele din care reies concluzii grîitoare cîn unirea a fost opera maselor largi populare, înfăptuită prin dorința unanimă a lor, prin participarea masivă la toate acțiunile care au asigurat succesul de la 1 decembrie 1918. Dintr-un document publicat într-un ziar local, aflăm că la Deva s-au fost aleși delegați pentru Adunarea de la Alba Iulia, Francisc Bocușu Longhin, Valer Petru, Dr. Petru Grosu, Octavian Muntean și Nicolae Bombac și că: „După alegerea deputaților publicul s-a deplasat în fața primăriei unde Dr. Aurel Vlad și Dr. Petru Grosu au ținut cuvîntări poporului, apreciînd importanța evenimentelor.”

Secția română a P.S.D. din Deva alege pe Dionisie Pirvu și Petre Selecu ca delegați fiind autorizați „... a lua parte cu vot decisiv la Marea Adunare Națională Română în numele tuturor românilor social-democrați din acest tract electoral.”

Prezența hunedorenilor la Alba Iulia este marcată prin mai multe documente. Dar și cei rămași acasă susțin actul unirii cu toată forța lor. Sfaturile naționale române din Petrila și Petroșeni trimit telegrame la Alba Iulia. În comuna Dobra „... în ziua mîrăstă a Unirii, Criticul s-a revădit singurul clopot și s-au bătut toacele de la orele 10 la 12 la semnal, înclt a sunat toată vîlărea din Dobra în semnătarea acestei zile cu epocalul eveniment.”

Cu toate eforturile meritorii ale organizatorilor, de a oferi vizitatorilor o imagine înedită, completă și cu multe materiale locale, asupra evenimentelor anului 1918, legate de Unirea Transilvaniei cu România, nu putem să nu semnălam că o lipsă serioasă faptul că s-au pornit la susținerea ideii de unitate statală a poporului nostru numai de la jumătatea secolului al XV-lea, deoarece un simplu text introductiv nu poate suplini lipsa din expoziție a unei perioade de 15 secole, în care intră puterea și întinderea statului dac, romanizarea Daciei, procesul formării limbii și poporului român, atestarea documentară a primelor cnezate și voievodate românești, formarea statelor feudale de sine

sătătoare Tera Românească, Moldova și Transilvania, începuturile luptelor antotomane etc., cu alți mai mult cu cîli Muzeul Județean din Deva dispune de o valoroasă colecție daciei și române, de numeroase materiale ilustrative.

GELCU WAKSUTOVICI

SESIUNE ȘTIINȚIFICĂ OMAGIALĂ

Sub auspiciile Comitetului pentru Cultură și Artă al județului Maramureș și ale Muzeului Județean, în ziua de 22.XI.1968, la Baia Mare s-au desfășurat lucrările unei sesiuni științifice închinată sărbătoririi semicentenarului Unirii Transilvaniei cu România.

Au fost prezentate comunicări legate de participarea maramureșenilor la marea act al unirii de la 1 decembrie 1918.

Lucrările sesiunii au fost deschise de tovarășul Gheorghe Pop prim-vicepreședinte al Comitetului executiv al Consiliului popular județean previzorului, după care au fost prezentate comunicările: „Cadru social-politic al perioadei premergătoare desăvîririi unității de stat a României, 1 decembrie 1918

— piatră de temelie în istoria patriei noastre”, o amplă expunere, în care s-au marcat principalele etape ale mișcării de eliberare națională din Transilvania la sfîrșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului XX, susținută de prof. Cornel Borlea, după care conf. univ. dr. Trofin Hăgan a expus lucrarea „Prămintări social-politice în orășele și satele maramureșene în prezinta Uniri, Maramureșul și adunarea de la Alba Iulia”, în care, pe baza unor materiale din arhivele din Sighet, Baia Mare și Alba-Iulia, a adus numeroase fapte inedite referitoare la manifestările minerilor din Baia Mare, ale muncitorilor din Sighet și de la ocnile Șugatca, ale mișcărilor tărănești din Valea Iza, Mara, Someș, Vișeu, Valea Chioarului și ale intelectualilor maramureșeni dintre care s-au remarcat în mod deosebit Gheorghe Pop de Băsești și Vasile Lucaclu. Prof. Aurel Socolan, directorul muzeului Județean Maramureș, a susținut o interesantă comunicare privitoare la „Luptele comune ale populației românești și maghiare în prezinta evenimentului Unirii” bogat — ilustrată cu exemple edificatoare din viața politică de la începutul secolului nostru, iar cercetătorul Gelcu Waksutovici în studiul său „Vasile Lucaclu, luptător de frunte pentru realizarea statului național român unitar”, a arătat cîteva momente semnificative din activitatea acestuia și prestigiul de care s-a

bucurat în opinia contemporanilor.

În continuarea lucrărilor, lectorul universitar Tânase Filip a vorbit despre „Unele probleme economice ale Unirii în literatura și folclorul de pe teritoriul Maramureșului”, citind fragmente de mare prospectivă și sensibilitate. În încheierea lucrărilor, Moise Feteș, șeful secției de propagandă a Comitetului Județean Maramureș și P.C.R. a făcut un amplu și interesant expozu intitulat: „România socialistă, încununare a aspirațiilor sociale și naționale ale poporului român”, arătîndu-se realizările obținute de oamenii muncii maramureșeni, înfăptuirea idealurilor pentru care au luptat cei mai buni fii ai poporului nostru.

Au participat la sesiune activiștii de partid și de stat, cercetătorii și specialiștii din domeniul istoriei patriei, veterani maramureșeni care au participat la înfăptuirea actului Unirii Transilvaniei cu România, cadre didactice, muzicografi, ingineri, medici, elevi, un numeros public.

G. M.

SESIUNE DE COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE A MUZEELOR DIN JUD. PRAHOVA

În ziua de 18.XI.1968, Palatul Culturii din Ploiești a găzduit prima sesiune de comunicări științifice a muzeelor din jud.Prahova, organizată de Comitetul Județean pentru cultură și artă.

Cuvîntul de deschidere a fost rostit de prof. Mihail Vulpesco, președintele Comitetului Județean pentru cultură și artă.

Cele 22 de comunicări prezentate au înbrățisat o tematică variată, abordînd probleme de arheologie („Săpăturile arheologice în jud. Prahova” — prof. N. Simache, „Cultura Ipotești-Ciudești și rolul său în elucidarea problemei formării poporului român” — prof. V. Teodorescu); istorie („Pătrunderea slavilor pe teritoriul României în lumina izvoarelor scrise bizantine” — de prof. V. Teodorescu, „Manifestul „Război războiului” și urmările sale ploieștene” — prof. M. Apostol, „Date noi privind industria petroliferă în jurul anului 1900 în jud. Prahova” — prof. M. Rachiera, „Rolul Soc. Wifo în jefuirea petrolului românesc de către imperialismul german în timpul celui de-al doilea război mondial” — prof. M. Apostol); istorie literară („Pruncul român” — scurtă prezentare monografică”